

TEDENSKE SLIKE

PRIOGA

DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 22. septembra 1932.

38. številka

Sto let Miroslava Tyrša

S češkoslovaškim narodom je vse slovansko Sokolstvo 17. t. m. slavilo 100letnico Tyrševoga rojstva, zavedajoč se v polni meri, kako veliko je bilo njegovo delo pred 70 leti in kako premišljeno je ravnal, da je poklonil češkemu narodu sokolsko organizacijo. Dokaz temu je, da je mahoma, že leta 1862. nastalo po nekaterih čeških mestih nekaj sokolskih društev., Njihovo število pa je raslo leto za letom in Tyrš je doživel še za časa svojega plodonosnega življenja priliko, da je leta 1882. poveljeval kot načelnik matičnega društva in idejni vodja celotne organizacije prvega vsesokolskemu zletu v Pragi. Toda ne samo med Čehi, tudi med ostalimi slovanskimi narodi je sokolska misel prav kmalu pognala trdne korenine. Danes, po tolikih letih, lahko trdimo, da objema Sokolstvo ves slovanski svet. Kjer je vsaj nekoliko Slovanov skupaj, obstoji danes tudi sokolsko društvo.

Ustanovitelju Sokolstva velja naša globoka hvaležnost, saj je tudi nam dal novih pobud za življenje, takrat, ko se je zasedrlo Sokolstvo leta 1863. na slovanskem jugu.

400 letnica turških napadov na Maribor

V teh dneh pred 400 leti je junaška četa Mariborčanov pod vodstvom mestnega sodnika Krištofa Wildenrainerja kizbovala napadom armade turškega sultana Sulejmana II. Leta 1532. je bil Maribor še majhen, a vendar zelo pomemben za trgovino in dobro utrjena trdnjava. Od močnega obzidja se še danes vidijo ostanki in tudi dva obzidna stražarska stolpa

Prve turške čete so se pred mestom pojavile že 14. septembra. Opustošile so vsa okolico, zlasti Ptujsko polje, v par dneh pa se je zbrala okrog mesta Sulejmanova armada, ki je štela okrog 100.000 mož. Turki so od okoljenih meščanov zahtevali prehod skozi mesto in visok vojni davek. Mestni sodnik Wildenrainer je ta poziv odklonil, četudi so ga mnogi preplašeni meščani prosili, naj ugodni sultanovi želji. Turki so trikrat naskočili

utrdbi, branilci pa so vse napade srečno odbili. Naposled so se Turki zbal nastopajočega slabega vremena ter so si blizu Limbuša sami zgradili most, da so se 21. septembra umaknili preko Drave. Po tem turškem navalu je nastala strašna revščina po opustošeni okolici in tudi v samem Mariboru, kjer je bilo razdejanih mnogo hiš. Da je morala biti revščina največja, se da sklepati že iz tega, ker je cesar Ferdinand I. odpustil mariborskim meščanom za naslednje leto vse davke. Mesto si je seveda prej opomoglo kakor pa okolica. Še leta 1543. je bila v Slovenski Bistrici polovica hiš praznih, Vuzenica pa je bila skoraj popolnoma zapuščena.

Stari mestni stolp

Počaščenje zaslug župana Josipa Šušteršiča

Ob stezi, ki vodi s kolodvora v Medvodah do Sv. Katarine, ki jo skoraj vsak Ljubljčan pozna, je vzrastla v vasi Preski ponosna šolska stavba, ki je gotovo v čast in ponos ne le samo Medvodam in Preski, temveč vsej Sloveniji, osobito pa Gorenjski. Pot do postanka te lepe stavbe je predvsem zasluga župana g. Josipa Šušteršiča, posestnika in gostilničarja v Seničici, in njegovih vrstnikov iz občine. V vidni znak velikih zaslug je prejel g. Šušteršič te dni red Jugoslovske krone.

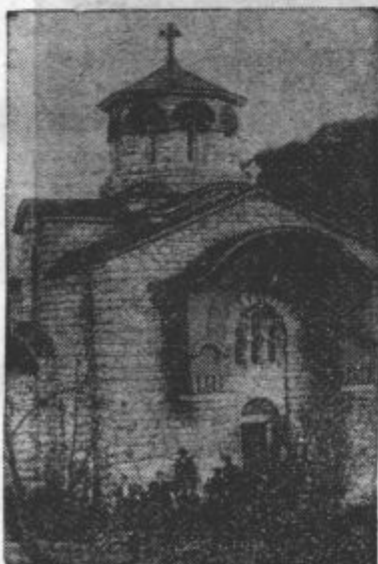

Spomenik junakov na Mačkovem Kamnu

V nedeljo je bila blagoslovitev spomenika na Mačkovem Kamnu in spominske cerkve z veliko grobnico v Krupnju ob reki Drini. Akcija za zgradbo spomenika, cerkve in grobnice se je začela leta 1925. in se je vse dovršilo s pomočjo prostovoljnih prispevkov. Spominska cerkev je zelo lepa. V manjši grobnici pod spomenikom in v veliki pri cerkvi so zbrani ostanki nad tisoč vojakov, ki so padli v bitki na Mačkovem Kamnu in v okolici.

Mačkov Kamen je za vedno vpisan v zgodovini srbske vojske in tudi v zgodovini vsega jugoslovskega rodu, kajti na tej postojanki se je ravno tako kakor na Kajmakčalanu, na Ceru in na Kosovem izkazalo ono junaštvo in ona velika najčistejša ljubezen do domovine, ki je dala svobodo nam in našim potomcem. Na tem hribu, nad vasjo Krupnja, ob reki Drini, je padlo septembra 1914 v bojih z močno avstrijsko vojsko okrog 14.000 borcev za obrambo in čast domovine. Kri teh junaških borcev, ki je tekla po Drini, je pisala vsem kratko nespremenljivo sporočilo: Zmagati ali umreti! Klic junakov Mačkovega Kamna in njihovi zgledi so bili tako glasni in močni, da so vsi drugi borci prenašali najhujše muke in težave ter tudi umirali v zavesti, da gradijo s tem svobodo jugoslovske domovine.

Junaki z Mačkovega Kamna zaklinjajo vse Jugoslovske k slogi in čisti domovinski ljubezni.

Cerkov z grobnico v Krupnju

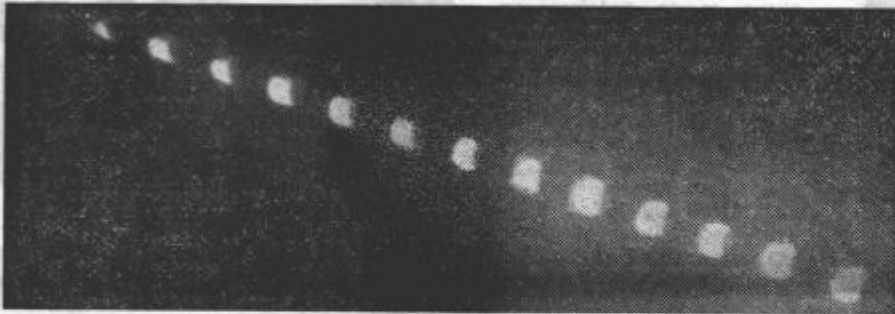
Spomenik na Mačkovem Kamnu

Lepa slavnost v Narodni tiskarni

Nedavno je osobe Narodne tiskarne v Ljubljani prisostvovalo odlikovanju svojega spoštovanega tovariša strojnega stavca Vinka Zajca, ki ga je Nj. Vel. kralj odlikoval za njegovo zvesto 50letno službovanje z zlato zaslužno svetinjo. Slavljenec je izročil odlikovanje šef oddelka za trgovino in industrijo, načelnik dr. Marn. — Na sliki sede spredaj od leve na desno: dr. Pavel Pestotnik, načelnik dr. Rudolf Marn, odlikovanec Vinko Zajec in ravnatelj Fran Jezeršek

Stopnje luninega mrka

Mnogi so v sredo zvečer z zanimanjem opazovali nastanek luninega mrka. Luna je mrknila ob 20.18 ter je mrk trajal do 23.45. Trgovski sotrudnik g. Ante Kornič v Ljubljani je ob 20.30 ujel na ploščo prvo sliko, potem je v presledkih fotografiral do približno 21.45. Pričujoča slika je posneta po njegovi fotografiji.

Redek jubilej uglednega obrtnika

Čevljarska zadruga v Tržiču je med najstarejšimi strokovnimi združenji v dravski banovini. Njena zgodovina sega skoro tri sto let nazaj. Odkar pa obstoja, ne pomni, da bi bil kdo njenih članov praznoval tak jubilej, kakor ga letos praznuje njen dolgoletni odbornik in tudi načelnik g. Karel Dobrin, čevljarski mojster v Tržiču. Jubilan se je rodil 28. januarja 1865 v Tržiču, kjer se je tudi izučil čevljarske obrti. Komaj 17 let star je začel na svoje in dobil obrtni list za čevljarskega mojstra. Obrt je začel izvrševati konec avgusta 1882, torej ravno pred petdesetimi leti.

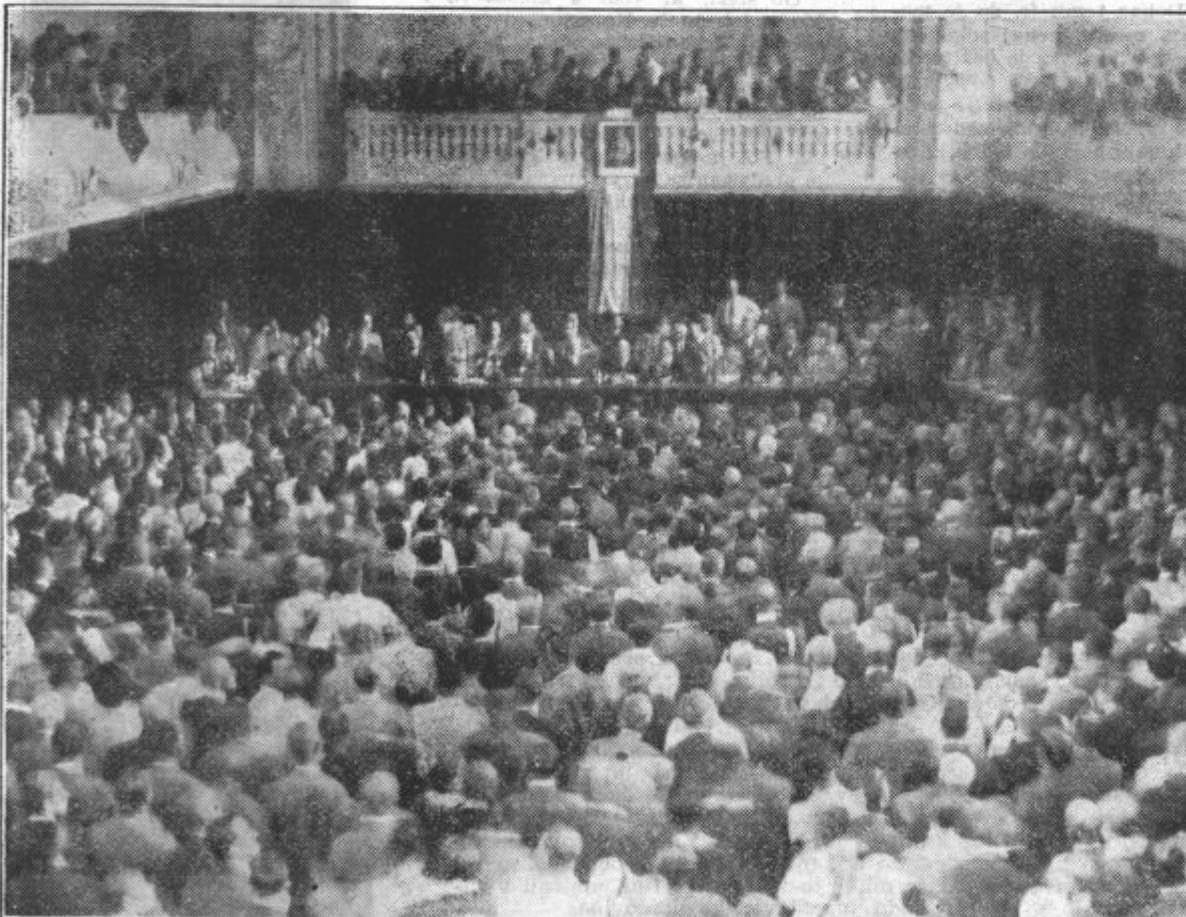

Jubilant je kot eden najuglednejših čevljarskih mojstrov tržiškega okraja za časa svoje samostojnosti izučil celo vrsto odličnih pomočnikov in mojstrov. Za javno prizadevanje njegovega obrtnega delovanja ga je čevljarska zadruga izvolila za svojega častnega člana.

V Gabrjih pod Gorjanci so prejšnjo nedeljo blagoslovili novi vaški vodovod. Lepe svečanosti se je udeležil tudi g. ban

Veličastno zborovanje JRKD v Ljubljani

Pogled z galerije na tisočglavo množico, ki je v nedeljo 11. t. m. napolnila veliko unionsko dvorano.

Ameriški general v Evropi

General Mac Artur,

šef ameriškega generalnega štaba, je obiskal Varšavo, odkoder potuje tudi v Prago in druga srednjeevropska mesta, da si ogleda ustroj odotnih vojsk

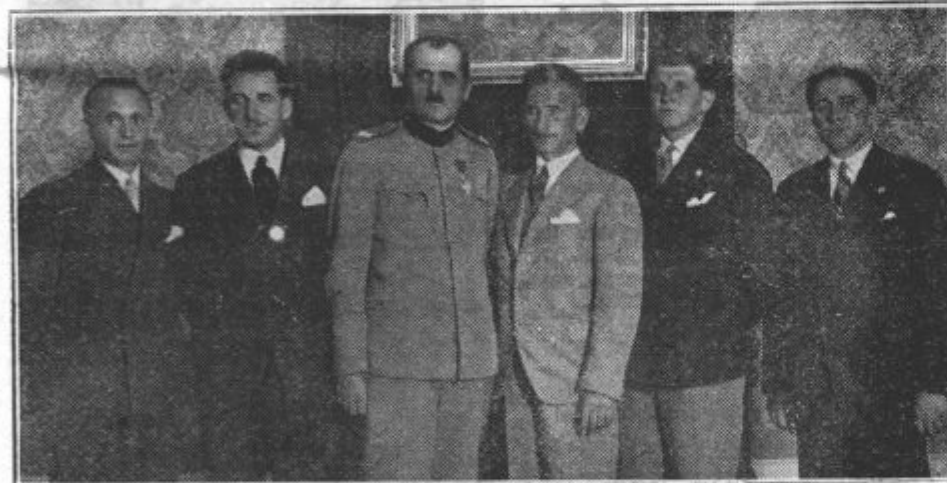
Po tekmah strelskih družin

Slika zgoraj: Strelska ekipa iz Kragujevca, ki si je na tarči »Primorje« priborila prvo mesto in s tem dragoceni pehar, darilo Nj. Vel. kralja.

Slika levo: Kapetan Ivo Marković, državni prvak in zmagovalc na meddružinski strelski tarči.

Slika spodaj: Naši najboljši strelci. Na levi prof. Pero Cestnik iz Maribora, ki je najboljši slovenski strelc, poleg njega pa ekipa ljubljanske strelske družine, ki je na tarči »Primorje« dosegla peto mesto: Mirko Hajnrihar, polkovnik Ljuba Novaković, Franc Hajnrihar, Joco Kostanjevec in France Hrovatin, ki si je na narodni tarči priboril četrto mesto in s tem prvovrstno lovsko puško, darilo konzorcija »Jutra«.

Mariborčan pri profesorju Piccardu v Benetkah

Ko je profesor Piccard po srečnem povratku iz stratosfere bival v Benetkah, se mu je priključil tudi tajnik zavarovalne družbe »Vardar« iz Maribora g. Karel Kraus (na sliki levo od Piccarda). Pogovarjala sta se o zavarovanju, vendar se pa gosp. Krausu ni posrečilo, da bi sklenil z neustrašenim junakom stratosfere pogodbo za nezgodno in življenjsko zavarovanje.

Slika desno:

Mladi zmagovalc

Pri letošnji tekmi harmonikarjev na ljubljanskem velesojmu je v mladinski skupini zmagal Pavle Kosec iz Velikega Mengša in dobil kot 1. nagrado izvrstno gitaro.

Spomину hrabrih bojnikov na Marni

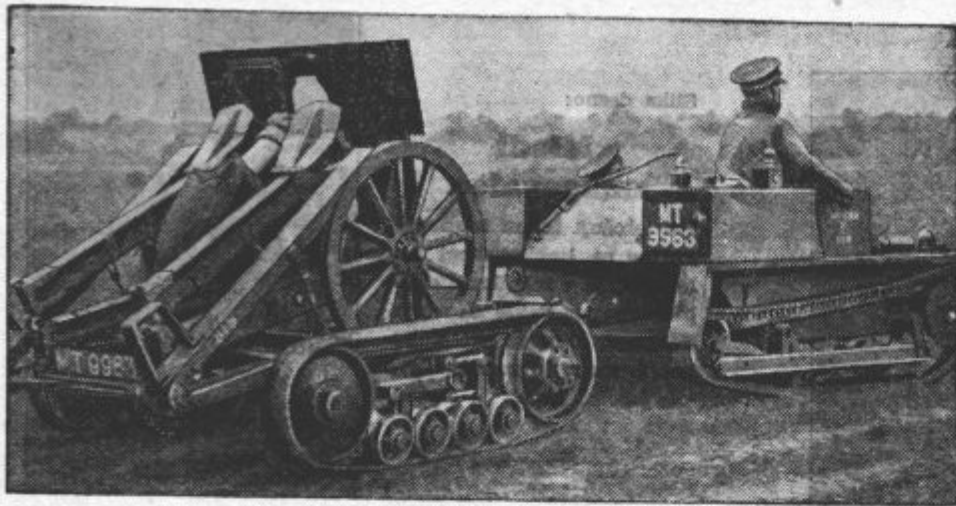
Predsednik francoske republike Lebrun je v nedeljo odkril francosko-ameriški spomenik žrtvam Marne ob cesti med Solssonom in Meauxom. Francoske čete so ob tej priložnosti izkazale padlim bojnikom vojaške časti.

Tako se vrstili Gorguleva

Paragvajske žene hočejo v vojake

Paragvajske žene in dekleta oblegajo urad za novačenje v Asuncionu in zahtevajo, da jih uvrste v vojaške oddelke, ki bodo korakali proti Boliviji.

Slika levo:

Motorizacija vojnih vozil v Angliji

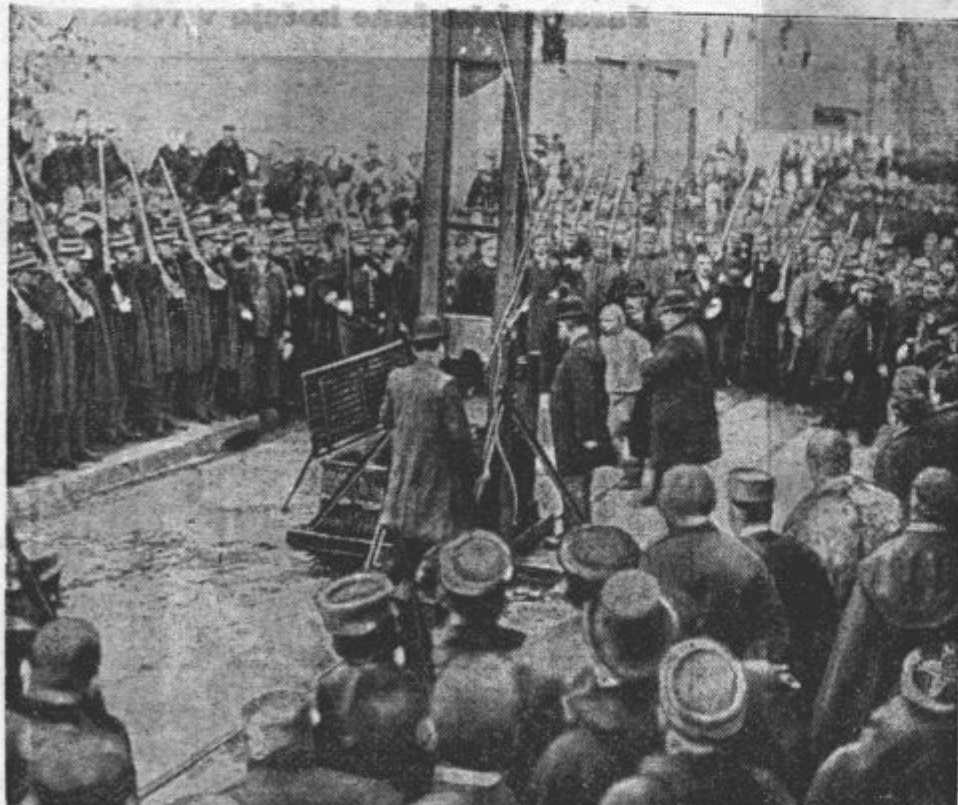
Sedanje angleške vojaške vaje kažejo, kako silno je napredovala motorizacija tudi v vojaški stroki. Težki tanki se leno pomikajo naprej, sledijo jim motorji, ki vlečejo topove, oklopi avtomobili pa so vsak trenutek pripravljeni na to, da pozdravijo sovražnika v zraku.

Zadnja pot Zwirka in Wiruge

Stotisočglava množica je spremila junaškega zmagovalca v evropskem krožnem poletu kapetana Zwirka in njegovega pilota ing. Wiguro na zadnji poti v Varšavi. Predsednik poljske republike je odlikoval Zwirka po smrti z najvišjim redom »Polonia restituta«.

Tako so usmrtili Gorgulova

Od velike revolucije v Franciji udomacena navada giljotiniranja na smrt obsojenih zločincev. Takšna je bila tudi smrt morilca Pavla Gorgulova. Slika kaže neko usmrnitev iz prejšnjih let, ko so se množice gledalcev, ki so bile tokrat potisnjene daleč nazaj, gnetle za stražami.

Slika desno:

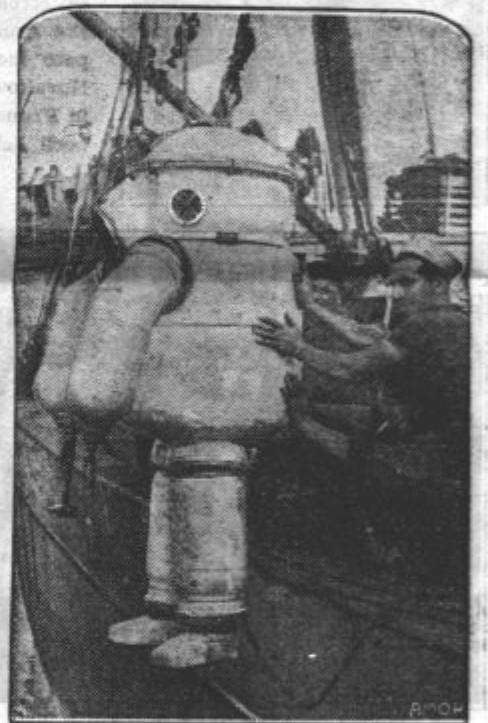
Moderna cerkev

V Berlinu so postavili temeljni kamen za cerkev švedskega kralja Gustava Adolfa. Načrt za stavbo je napravil arhitekt dr. Bartning.

Slika desno:

Ta nosi zlato z morskoga dna

Potapljač »Artiglia«, ki že več let dviga z morskoga dna zlata zaklade angleške potopljene ladje in je prinesel iz morskih globlin že nad polovico izgubljenega zaklada.

Šolarji se pripravljajo na polet

Nemški aeroklub je prošle dni povabil 200 šolarjev na polet. Dečki so startali na letališču Berlin — Staaken s sportnimi letali. Vsi so odnesli nepozabne vtise.